

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnia hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

**Raemond, Florimond de
Coloniae Agrippinae, 1655**

IV. De Andrea Dudithio Episcopo Quinquecclensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Evangelica continete obediētia, & in delinquen-
tes glādio spirituali tanto facilis animaduertere
posset. Ecce tibi Polonorum etiam hereticorum Pa-
pam optantium vota! Ecce primatum, cuius odio
turba illa in religione cœpta fuerant, ab ipsis etiam
aduersariis desideratum! qui tamen, reputatio
mox isto Consilio, inter Nomadas illos & velut
Hamazobios locum habere non potuit.

IV. Porto ē Trinitariorum secta nostro æuo
principi fuerunt Breslavius Castellani Sendomi-
riensis Seerarius, & Andreas Duditius, uterque
astutus & in hæresi sua propaganda impiger: qui-
bus postea Iacobus Palaologus malam operam nau-
uit. Ex his duo posteriores, ob eruditioem non
mediocrem digni mihi videntur, quorum hic bre-
uiter contexam historiam: vt omnes intelligent,
quam superba ac prouinde periculosa res sit illa sci-
entia, qua inflatus animus vniuersalis Ecclesie iudi-
cio cedere distractat. Aclicet de his ab alijs quo-
que multa sint prodita; non tamen ingratam rem
lectori factum me puto, si veluti spicas ab alijs
relictas colligam, id est, ab alijs omissa breuiter
enarram.

Fuit igitur Andreas Duditius Hungarus natione,
Quinque ecclesiarum, (quod oppidum est Panno-
nia) Episcopus, ob doctrinam ac multarum rerum
vsum Imperatori Maximiliano, dum vixit, percha-
rus: pro quo multas de grauissimis rebus legatio-
nes magna cum laude obiuit. Tandem quum in
Legatione ad Sigismundum Augustum Poloniæ
regem nobilem puellam Sophiam Gonisellam no-
mine vidisset: formæ captus pulchritudine, sic re-
pente eius amore exarsit, vt dum ea potiretur, o-
mnia susque deque habere, adeoque religionem
potius deserere decreuerit, quum aliter eius po-
tiundæ spes nulla esset. Non agnoscishic ordinaria-
menta actitam fere omnium hærescon portam?
Duditius tamen & verecundia aliquamdiu in of-
ficio continuuit, & vana spes, breui fore, vt procul-
catis Ecclesie legibus, matrimonij vsus etiam Ec-
clesiasticis permittatur, cœlibatu ad Erenitas. Mo-
nachos & alios quibus tam durum perpetuæ casti-
tatis placeret votum, ablegato. Quam ad rem se
non exiguum momentum allartum sperabat, vt
qui doctrina non vulgari, tum multarum linguarum
peritia, & admirabili inprimis eloquentia esset
instritus. Qua de re quin in Consilio Tridentino
nonnullorum Patrum animo tentasset, adeo
que etiam publice verba facere ausus esset: a cun-
dis exhibilatus, & cum magna pudoris iactura do-

mum reuersus, contra leges Ecclesie Sophiam
predicatam in matrimonium duxit, non minus po-
stea in felix maritus, quam Coloniensis ille Archi-
episcopus, cum Canonissa aut Moniali sua Agneta
sequenti libro à nobis in scenam producendus. Ex
haec Sophia natus ei fuit filius, miseri senis crux &
flagellum. Sophia mortua, idem alteram uxorem
duxit, ē Borrechiorum familia; ac primo in Polo-
niam, deinde in Silesiam, ubi omnium gentium di-
in honore erant, commigravit, in magna pauperate
& miseria vitam traducens, nec villam certam
religionem, in tanta confusione professus, sed pa-
riter omnes, etiam illam cui initio nomen dede-
rat, Calvinisticam scilicet, irridens. In Epistola
quadam ad Bezam, qui Poëmata sua ipsi dedicarat,
ingenue factetur, Romanam Ecclesiam non ita Nouam
Evangelicam, in tot factiones ac sectas distractam, &
plauisibili in super venerabilis antiquitatis & perpetui
consensus fundamento esse subnixam. Quod si Patrum
in doctrina consensus sit ipsa Veritas, tam procul dubio
stare à Papistarum partibus. Ortis enim inter doctos in
Papatu de quacumque disputationibus, statim vel
Conciliorum decreta, vel Pontificum auctoritate contro-
versias omnes fuisse compositas. Sic ergo hærebat, sic
fluctuabat Duditius, vt nulla ei placeret religio,
adeo vt pro Sacris Biblijs, Platonis libris vteretur:
libenter, credo, in hoc Julianum apostoram imita-
turus, qui in templis suis versus Homerii decanta-
& Platonis libros prælegi iussit, vt Sozomenus
& Nicephorus testantur. Satış esse, aiebat Duditius,
vt Christianus in Deū credat, bene & honeste vi-
vat, Nature legem obseruet, amet virtutem, & fugiat
vicia: nec villa alia opus esse ad salutem suam cuique pre-
parandam religionem. Natrauit mihi Polonus qui-
dam, multostram in Polonia quam Hungaria pro-
ceres hominis huius manu quam diligentissime
scriptas Epistolas adhuc penes se habere, ac sedulo
asseruare. Tandem quum Vratislauia domicilium
fixisset, sine villa morbis suspicione, mortis suæ ho-
ram prædictit. Ab Amico enim ad prandium ini-
tatus, quamvis sanus & valens videretur, excusa-
uit se, inquens: Tempus iam esse vt alio proficeretur,
& ultimum Nature debitum persoluerat. Deinde in le-
gulum se componens multa, sed Philosopho quā
Theologo vel etiam Christiano magis digna, cum
summa adstantium admiratione differere cœpit.
Nobilem Polonum multa de hoc homine narran-
tatem audui, quæ moriturus ille dixerit, quæ se-
cerit; sic vt quæ ille delirauit, etiam maxime sanis
cuiusvis sermonibus potiora viderentur: donec

120

tandem animam placidissime reddidit, tanta alacritate & constantia, ac si cœlos apertos sibi videret. Hoc tamen minus mirum, quum non raro infamis vita, qualis Duditij fuit, honesto exitu soleat terminari, vt videre est in Othono Imperatore illo gentili qui Imperium male cœptum, & multo peius gestum, morte fortissime obita, honesto quodammodo fine clausit. Idem tamea Polonus non negabat, Duditum atheum fuisse, ac nullam religionem habuisse: bis miserum: quod Episcopatus exodus, & honorem atque existimatio nem in hac vita. & in altera eternam vitam perdidit, quis quam diu Catholica adhesit Ecclesia, plenam gloria & honoris vitam duxit. Sed iam itidem quæ & vita & mors fuerit Iacobi Palæologi videamus, eius qui infinitas ferme istis in regionibus animas ad exitium pertraxit.

V. Hic ex aut. qua illa & Imperatoria apud Gæcos Palæologorum stirpe ortus, è patre naufragio ægrè eluctatus, Romam venit, & eodem quo Pius V. Papa postea die ad religiosam Dominicanorum familiam fuit adscriptus: a quo tamen moribus longe discrepabat. Vt enim ille insignem humilitatem ac bonitatem in omnibus præ se ferebat, ita hic nihil nisi arrogans & superbum spirabat sic ut ex sermonibus eius & disputationibus facile colligi posset, cum in præcipuis Christianaœ religionis fundamentis vacillare. Quare Inquisitioni traditus, non multo post Pauli IV. Papæ excessum Romanæ plebe in mortui memoriam sœviente, effracto carcere, ex Italia, parum tutum locum hæreticis istum esse animaduertens, in Germaniam profugit, & cum Lutheranois consuetudinem concontraxit: quorum ut & Zwinglianorum doctrinam & mores quum minus approbareret, in Poloniâ concessit, ubi facile suæ fatigæ homines reperit, eos nimitem qui Christum Iesum adoptium tantum Dei filium esse dicunt, commodum ergo locum & occasionem natus, iā dudum conceptum animo virus euomere cœpit, & breui in quam plurimos transfudit: interim ne solitarii viueret, honesto loco natâ ad se pueram comitem assumit, in Merauiam paulo post eum eadem profectus, ut tanto liberius sibi viuere liceret, quod ea in regione ad suæ quisque conscientiæ normam fidem ac vitam suâ conformaret. Et si vero non ignorabat, Pium V. qui Paullo in Pontificatu successet et suis mandasse ut omnes ipsius comprehendendi rationes inirent, tamēsumma eius regionis libertate, & populi, à quo pro sancto habebarur, fauore fretus insidias omnes elusit. Tandem defuncto Pio, quum & clut de-

fus & tunc omni periculo, securius iā ageret, in Gregorij XIII. Pontificis manus incidit: qui quum audisset quantas passim noxas hic homo daret, effecit ut Maximiliani II. iussu, dum cum alijs pranderet euocatus, & in currum coniectus, prius Viennam, atque inde Romam perductus fuerit, quā populus ad eum liberan, dum coire potuit, Id quod Maximilianus I. quoque, Lutherò telam rebellionis suæ exorto, facere nec frustra hominis ad malum tam obstinati pœnitentiam expectando tempus consumere debuisset.

Palæologus Romam perducto, & carceri incluso, postquam dies aliquot in eo solus exegisset, Pontifex duobus doctissimis viris eius examinandi negotium dedit, nimirū P. Magio, (cī qui nō ita pridem Societatis suæ restitucionem apud Henricum IV. regem mita sedulitate procuravit,) & P. Bellarmino, ad summæ proximam Cardinalatus dignitatem postea electo. Et hi quidem dies aliquot cum Palæologo disputando consumperunt, qui magna animi obstinatione Africanum suum defendens, illud unicè urgebat, ut Filij cum Patre consubstantialitas ē Sacra scriptura sibi demonstraret, eandem interim illis ipsis quibus Attilius olim, Sacra scripture locis impugnauit. Quum ergo nec concorditorum auctoritate, nec Patrum, Scripturæ interpretum, consensu pertinacia huius hominis frangi posset, illud assidue more omnia hæreticorum, occidentis, Nihil sibi cum Patribus esse negescit. Fuisse illos homines: nullo alio iudice quam Sacra scriptura opus esse: in carcerem missus fuit: unde postea eductus, & pro Turcico vestitu quem ē Moravia secum asportaverat, alba tunica pectoris flammis rutilantibus conspersa induitus, inde Minervæ reus peractus, inde gravissimis compedibus, manibus & pedibus & collo inditis, in profundam Nonnanæ turris fossam est derrusus; paulo post vero ab ipsis Patribus, & Stephano Tulcio iterum monitus, quum multo pertinaciorem quam umquam ante se ostendisset, ad Joannis Lateranensis ædem deductus, & consuetis ceremonijs sacerdo ordine exemptus, ac brachio seculari traditus, ab eoque igni fuit adiudicatus. Quum ad locum supplicij venisset, lignorum struem tam sibi quam magis quibusdam & veneficis preparata contemplatus, atque hos iam palis alligati cernens, ita exhortuit, ut ex eius volu facile mortis metus coniectaretur. Jbi F. Bartholomæo P. Magij coadjutore, qui ipsum in Germania videbat,

Bbb

& in